

STEP BY STEP

ROMANIA

COPIILUL MEU MERGE LA SCOALA ***Step by Step***

(Ghid pentru parinti)

Centrul pentru Educație și Dezvoltare Profesională

B-dul Burebista 4, Bucuresti Tel:323 79 19/ 323 48 68/ 322 30 29

fax: 322 11 62 E-mail: stepbystep@dnt.ro

CE ESTE STEP BY STEP?

- Step by Step este o **metoda alternativa de educatie** a copiilor de la nastere pana in adolescenta bazata pe datele psihologiei stiintifice a dezvoltarii copilului. Metoda s-a consolidat si verificat in peste 30 de ani de aplicare si functioneaza in peste 26 de tari. Elaborarea metodei si licenta ei apartine Children Resource International din Washington - SUA.
- In Romania programul Step by Step a debutat in 1994, sub numele de Head Start, la initiativa Fundatiei Soros pentru o Societate Deschisa. Din 1995 programul a luat numele de Step by Step ("Pas cu Pas" - in limba engleza), nume de licenta pentru toate tarile din Europa de est in care se aplica.

ALTERNATIVA STEP BY STEP IN ROMANIA

Activitatea alternativei Step by Step a cuprins in anul scolar 2003-2004:

- 25 grupe de crese, in 21 crese, din 14 judete
- 665 de grupe de gradinita, din 295 de gradinite din 38 de judete
- 398 clase din ciclul primar (113 cls. I, 108 cls. a II- a, 93 cls. a III-a , 74 cls. a IV-a) din 34 de judete.
- 15 scoli din ciclul gimnazial cu 26 clase, din 15 judete

ADMINISTRAREA ALTERNATIVEI

Asociația “Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională” (CEDP), organizație neguvernamentală, non profit, înregistrată ca persoană juridică în martie 1998 a preluat coordonarea programului de educație alternativă Step by Step.

Programul Step by Step este acreditat ca alternativă de către **Ministerul Educației Naționale** în conformitate cu aprobarea Consiliului pentru alternative nr 10015 din 30 mai 1995.

În urma **Convenției de parteneriat dintre CEDP și Ministerul Educației Naționale** nr. 9003 din ianuarie 1998, alternativa Step by Step se aplică **în învățământul public** astfel:

M. E. N., prin inspectoratele județene, asigură:

- Spațiul de învățământ în grădinițe și școli publice.
- Salariile educatorilor și învățătorilor în conformitate cu Legea Învățământului și cu legea 128/1997, privind statutul cadrelor didactice.

CEDP asigură:

- Formarea inițială, continuă, precum și perfecționarea cadrelor didactice și a autorităților din învățământ implicate în alternativa Step by Step.
- Asistența tehnică pentru toate clasele/grupele și unitățile de învățământ care aplică metodologia alternativei Step by Step.

De ce Step by Step ?

Educatia traditionala este conceputa ca o arta de-a conduce copilul spre asimilarea normelor societatii civilizate prin reproducerea sistemului socio-cultural existent. Implicit, pedagogia traditionala considera ca la o anumita varsta copii vor trebui sa acumuleze o anume calitate si cantitate de cunostinte si sa poata asimila anumite comportamente.

In acest sistem copilul invata prin reproducerea modelului dat. Educatia este generalizatoare, egalizatoare, dupa un model, care nu este intotdeauna inteles de catre copil cu toate ca este probat si acceptat de catre adulti. Performanta rezultata se evalueaza, prin notare. Astfel nota prin judecata de valoare asociata devine "vina" sau "merit" ale copilului.

In sens modern, educatia se bazeaza pe achizitiile psihologiei dezvoltarii copilului si vizeaza cultivarea tuturor calitatilor potentiale ale acestuia. Cercetarile contemporane privind dezvoltarea ne spun ca persoane diferite se dezvoltă in ritmuri diferite si ca exista perioade critice individualizate de dezvoltare.

Copilul invata prin descoperire in interactiunea sa cu mediul. Interactiunea cu mediul si motivatia explorarii este cultivata de pedagog. Metodele si mijloacele de explorare si cunoastere ale copilului sunt individuale, adesea neasteptate, originale. Educatia este individualizata, copilul merge spre cunoasterea lumii inconjuratoare si identificarea comportamentelor utile, pe cai personale. Performanta intr-un domeniu de dezvoltare este in acest caz, de comparat doar cu celelalte aspecte ale dezvoltarii copilului si cu propria performanta sau abilitate anterioara, nu cu un standard extern. Comparatia cu el insusi in performantele

anterioare o face atât copilul cât și pedagogul, aceasta fiind una din motivațiile descoperirii și progresului individual. În plus copilul descoperă efectele și mijloacele colaborării și negocierii cu semenii în locul unei competiții pe criterii standard impuse de adulți.

Dacă învățământul tradițional a fost cea mai adecvată formă de educație pentru o societate statică, în care funcțiile (meseriile, profesiile, calificările) aveau o structură de cunoștințe și abilități dinainte cunoscută, s-a afirmat că pentru epoca post-industrială a secolului XXI circa 75% din meserii (profesii) ar fi încă necunoscute și trebuie să fie inventate. Un învățământ în care se pune accent pe rezultate ale achiziției și pe reproducerea unor abilități dinainte cunoscute, prin metode dinainte stabilite, care creează ierarhii, va trebui să fie modificat înspre unul care să dezvolte oameni care vor putea să învețe toată viața, să poată inventa și colabora pentru a se realiza în aceste profesii viitoare.

Raspunsuri la intrebari frecvent puse de parinti:

Un copil dintr-o clasa Step by Step învață altceva decât într-una obișnuită ?

Programa școlară (curriculum școlar) pentru ciclul elementar (clasa 1-4) este aceeași cu cea din învățământul tradițional. Aceasta înseamnă că deprinderile și cunoștințele programate a fi asimilate pe parcursul acestor 4 ani sunt aceleași ca și pentru învățământul tradițional (deprinderi de limbă și limbaj, scrisul, cititul, deprinderi de măsurare, cele 4 operații aritmetice, deprinderi artistice de desen, pictură, modelaj, muzică, cunoștințe despre natură, dezvoltare fizică, educație moral-civică). Deprinderi opționale, precum limbi străine se învață în funcție de posibilitățile școlii sau ale părinților. Diferența constă în metoda de formare a acestora care derivă din principiile Step by Step.

Un copil care a fost în Step by Step se poate adapta într-o clasă obișnuită?

Experiența ne arată că da. Capacitatea de adaptare dobândită în cadrul unei clase Step by Step îl va ajuta pe copil să depășească și rigurile învățământului tradițional. Cât privește asimilările de cunoștințe teoretice, ele sunt similare cu cele din școala tradițională.

Se poate continua metoda în gimnaziu ?

Mulți părinți care au avut copiii în clase Step by Step și-au exprimat dorința de-a continua acest sistem în ciclul gimnazial. Experimental, se aplică unele principii Step by Step pentru ciclul gimnazial începând din anul școlar 1999-2000. Desigur că stadiul de dezvoltare superior al copiilor și curriculum-ul școlar al gimnaziului (tipul de cunoștințe și abilități programate a fi asimilate) fac ca anumite caracteristici ale clasei să fie modificate. Individualizarea și lucrul în colaborare rămân ca principii de lucru. În locul Centrelor de activitate intervin Proiectele tematice, integrate, pluridisciplinare, iar în locul prezentărilor de sarcini – prezentările de proiect și dezbaterile. Studiul individual se va pronunța și – în spiritul vârstei – se vor introduce situații de competiție între grupuri sau interindividual, fără a se neglija

cultivarea spiritului de colaborare, esențial în sistemul Step by Step. Colaborarea profesorilor de specialități în spiritul și atmosfera de învățare Step by Step, organizarea materialului în acest spirit sunt în fază de experiment. Desigur, participarea părinților rămâne ca principiu, dar sarcinile familiei în educație se schimbă în conformitate cu vârsta copiilor și cu necesitățile specifice ale dezvoltării la această vârstă.

De ce nu este încurajată concurența în Step by Step?

Până la 12 – 14 ani funcțiile de cunoaștere și procesele emoționale ale copiilor nu sunt complet dezvoltate, mature. Individualizarea prin motivare pozitivă și învățarea colaborării în lucrul pe centrele de activitate ajută la formarea și maturizarea acestor funcții. La aceste vârste copilul nu e încă apt să înțeleagă și să suporte competiția fără urmări negative. Concurența apare și în comparațiile produse de evaluare în clasele Step by Step, dar numai în măsura în care copilul o poate accepta sau “digeră” el însuși. De aceea Step by Step nu creează explicit situații de competiție.

CE ESTE DIFERIT DE INVATAMANTUL TRADITIONAL ?

Cum arată o clasă Step by Step ?

Intr-o clasă Step by Step nu veți găsi bănci rigide, ci mese mobile cu scaunele de jur împrejur. Clasele sunt mochotate pentru ca anumite activități să se desfășoare cu copiii așezați pe podea (ceea ce place copiilor). Mesele sunt delimitate între ele de rafturi cu materiale didactice specifice unei activități (matematică, științe, arte, citire, construcții, scriere), constituind astfel **Centrele de activitate**.

Pe pereți veți vedea diferite materiale care personalizează copiii (poze sau semne proprii fiecăruia, date de naștere, etc) și care planifică – în conformitate cu alegerea fiecăruia, activitățile elevilor pe ziua sau săptămâna în curs, precum și responsabilitățile lor. Veți mai vedea afișate **regulile clasei**, care sunt stabilite și discutate pentru a fi înțelese de comun acord. De

asemenea se pot vedea, calendarul personalizat al zilelor scurse și viitoare, cu evenimentele ce interesează (cum a fost ziua din punct de vedere al vremii, evenimente petrecute, aniversări, celebrări, serbări, termene) consemnate în dreptul fiecărei zile. Veți mai întâlni materiale vizuale tematice, dar și producția copiilor din ultimele zile – rezolvarea sarcinilor tematice ale acestora. Veți fi poate surprinși că și cele greșite ori neterminate sunt expuse fără a fi corectate. Vom explica mai jos – la răspunsul privind evaluarea, de ce.

În mijlocul clasei, un spațiu cât mai larg posibil este dominat de un scaun cu inscripția “**Scaunul autorului**”; este locul din care, fiecare copil își expune rezolvările, experiențele, ideile proprii, în fața celorlalți colegi, în diferite momente ale zilei de activitate. Această postură îl face pe copil responsabil în fața celorlalți copii, dar îi acordă fiecăruia, la momentul respectiv, atenția și respectul cuvenite.

De ce doi învățători la clasă și 8 ore de școală ?

S-ar părea că un orar prelungit este făcut doar pentru o ușurare a părinților ocupați. Categorie, programul zilnic al alternativei Step by Step nu este conceput pentru a ușura sarcinile părinților, ci pentru a facilita învățarea. Aceasta, pentru ca fiecare copil să poată învăța și ajunge la înțelegerea completă a sarcinilor propuse, în ritmul și modul propriu, personal. În plus, există o îmbinare între curiozitatea jocului și învățare. Activitatea de joc produce motivația spre descoperire a copilului, pe care Step by Step o cultivă. La mijlocul zilei copiii iau masa de prânz în comun, în cantina școlii, sau într-un local convenabil din apropiere, lucru hotărât, organizat și finanțat de Asociațiile de părinți.

Nu e prea lung programul pentru un copil atât de mic? Din punct de vedere psiho-fiziologic variațiile tipurilor de activitate, îmbinarea cu jocul și educația fizică, precum și libertatea de-a lucra în ritmul propriu nu suprasolicitează copiii. Copiii din clasele Step by Step mărturisesc că le place la școală, nu sunt obosiți sau plictisiți după 8-9 ore în școală. Ambianța și metoda îi motivează. În plus, mulți dintre ei transferă și în familie deprinderea de-a lucra individual și de-a comunica deschis rezultatele, ideile, întrebările și nedumeririle lor.

Toate achizițiile sunt exersate sub diverse forme în centrele de activități, astfel încât **nu există teme pentru acasă**. Ceea ce e de achiziționat se desfașoară și se exersează în clasă. Rostul învățătorului este să-l ghideze și să-l ajute să găsească în jocul său, explicațiile și soluțiile adecvate. Este nevoie de 8 ore

pentru ca un copil să treacă prin toate Centrele de activitate. Cei doi învățători se vor completa mai ales în ajutorul “umăr la umăr” în Centrele de activitate. Prin aceasta se realizează reducerea activităților “față în față” sau frontale ale învățătorului. *(Activitatea frontală nu permite ca un copil să rămâna în urmă sau să aibă un demers mental deosebit, personal. De exemplu, dacă învățătorul predă la matematică un anumit algoritm de calcul iar un copil găsește că pentru el e mai ușor să ajungă la rezultat în alt fel, învățătorul nu va putea exersa cu el propriul lui mod de lucru, fiind obligat, din pricina nevoii de activității comune cu ceilalți copii, să refuze, să limiteze, să corecteze, demersuri care nu sunt greșite ci doar diferite, individuale, adecvate minții și temperamentului respectivului copil.*

Există și activități educative complementare pentru timpul liber (sfârșit de săptămână, vacanțe) pe care părinții le pot susține.

Nu se pun note - Cum se face evaluarea copilului ?

a.-Copilul își prezintă, din scaunul autorului, rezolvările sarcinilor la fiecare centru de activitate, precum și orice rezultat al activității sale extrașcolare (la întâlnirea de dimineață). Completările, întrebările, înțelesurile celorlalți și întrebările conducătoare ale învățătorului îl vor face să-și înțeleagă corectitudinea sau incorectitudinea demersului, fără să fie notat, clasificat.

b.-Lucrările cu rezolvările sarcinilor, ale tuturor copiilor sunt expuse în clasă. Există – fără a fi stigmatizantă – posibilitatea de comparare cu ceilalți, de reflexie, de înțelegere și de corectare a demersurilor mentale neadecvate sau slab conturate. În timp, mapa cu lucrări a fiecărui copil – cuprinzând lucrări date și comentate - devine oglinda progresului acestuia față de el însuși. Evaluarea privind chiar conținutul lucrărilor, el însuși, educatorii și alții pot constata progresele și slăbiciunile sale. A le depăși pe cele din urmă nu este decât o chestiune de motivație, de-a se simți bine în contextul de învățare, curiozitatea proprie copilului fiind suficientă pentru progres.

c.-Învățătorii au un caiet de evaluare, în care demersurile de progres pe fiecare proces de cunoaștere sunt înregistrate descriptiv, la câteva zile de observare a fiecărui copil . A constata că un copil face operații de adunare cu două cifre (trecere peste zece) în mod constant și bine la o anumită dată, este oricum o evaluare mai consistentă, are o semnificație clară, decât o nota de 4, 7, sau 10, ori un calificativ cu litere, golit de semnificații de conținut.

Părinții au astfel posibilitatea de-ași evalua copiii în mai multe moduri: Participând la clasă și constatând eficiența în rezolvarea sarcinilor de un anumit tip, răsfoind mapa personală a copilului - unde găsește evoluția în timp a rezultatelor sarcinilor copilului, sau urmărind caietul de evaluare al învățătorilor. În plus o discuție deschisă despre progrese și dificultăți, despre unde se poate insista acasă și cum se poate face aceasta, astfel încât să nu ducă la confuzii în mintea și sufletul copilului este de recomandat. (Evitarea situațiilor de tip "una mi se cere acasă și alta la școală!").

Cum arată o zi în clasa Step by Step ?

Dimineața copiii sosesc la școală. Unul dintre învățători îi primește, copiii își pregătesc ținuta confortabilă (sau se și descalță, și încălță pantofi lejeri, ori rămân în ciorapi, clasa fiind prevăzută cu mochetă). Să nu vă surprindă că adesea copiii stau pe jos în spațiul comun, în cerc.

Programului propriu zis începe cu **ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ** care pornește cu prezentarea **AGENDEI ZILEI**. Ea reprezintă planificarea activităților zilei de azi. Au loc întrebări și precizări până când se constată că planul de activități a fost însușit și acceptat. Un alt moment este calendarul zilei de azi. Precizarea zilei, a datei, a evenimentelor sociale și personale legate de ziua de azi, inclusiv aspectul vremii, comentariile și întrebările.

Urmează apoi **MESAJUL ZILEI** – un mesaj conceput de învățător pentru a introduce cunoștințele sau deprinderile noi de achiziționat și de prelucrat pe Centre de activități. Mesajul dă prilejul de introducere – de dorit interactiv – a noțiunilor noi și reamintirea celor anterioare necesare introducerii celor noi, prin dirijarea întrebărilor și abilităților copiilor.

Un alt moment important este acela al **NOUTĂȚILOR**. Copii se înscriu, îndeobște prin scrierea numelor lor pe șevaletul de prezentare, pentru a comunica celorlalți noutățile sau experiențele personale deosebite. (De la ce i s-a întâmplat ieri, la ce a visat, ori ce a citit nou, ce experiențe de cunoaștere ori emoționale a avut, orice este posibil). Noutățile sunt comunicate celorlalți din "**Scaunul Autorului**", unde copilul va fi valorizat, dar va avea și responsabilitatea comunicării, întrucât urmează întrebările și comentariile colegilor.

Când aceste lucruri au fost valorificate se trece la lucrul pe **CENTRE DE ACTIVITATE**. Pe masa fiecarui centru sunt scrise activitățile tematice specifice. După alegerea centrelor de activitate, preferențial, dar și prin împlinirea unor reguli ușor de înțeles și de respectat, copiii își citesc activitățile de urmat. Fiecare centru are pregătite pe masă sarcinile, specifice pentru scriere, citire, științe, arte, construcții sau matematică. Concepute de învățător pentru a exersa abilitățile de dobândit sau combinarea lor cu altele asimilate, sarcinile sunt progresive, astfel încât să permită tuturor să-și poată rezolva sarcinile în ritmul și la nivelul său. Când învățătorii s-au convins că sarcinile au fost înțelese de către toți copiii, ei devin colaboratori ai demersurilor de cunoaștere ale fiecăruia. După un timp, necesar celor mai mulți să împlinească o parte din sarcini (să-și exerseze abilitățile specifice) se face o evaluare. Fiecare grup – și fiecare individ – prezintă în fața celorlalți rezolvarea sarcinilor la centrul respectiv. Este un moment al **EVALUARII** – la care iau parte colegii, cu întrebări, sugestii, etc. dar și învățătorul. Lucrările care s-au efectuat sunt afișate în clasă; câteva zile ele reprezintă prilej de comparație și oglindire a demersurilor mintale, a deprinderilor și dexterităților achiziționate la acel moment.

Ulterior ele trec în **MAPA CU LUCRĂRI** a fiecarui copil, care se păstrează în clasă și este la îndemâna copilului sau părintelui. La un moment dat, după câteva rotații și evaluări, se ia masa de prânz, după care continuă lucrul pe centre de activitate. Activitățile tematice sunt legate de lumea înconjurătoare și pe cât posibil integrate.

(exemplu: la piata. Piata poate constitui obiectul unei vizite și observații. Observarea poate fi subiect de povestire, orală sau scrisă, pretext de evaluare și măsurare a cantităților, de cunoaștere a schimbului, evaluarea și manipularea banilor, calcul aritmetic, construcții, reprezentare grafică sau modelaj. Interesul pe care îl poate suscita este individual –unul vede florile, pe altul îl interesează mecanismul cântaririi sau altul poate fi atras de creșterea legumelor și așa mai departe.)

Centrele de activitate sunt folosite adecvat pentru a susține interesul pentru rezolvarea unor activități specifice (scriere, citire, înțelegerea științifică, exprimarea prin mijloace artistice, etc.) și pentru dobândirea ori consolidarea de abilități specifice.

Pe un adult trecut prin școala tradițională îl vor surprinde probabil unele lucruri, cum ar fi cererea de ajutor de la colegi la efectuarea sarcinilor. Lucrul în grup, copiatul chiar, nu este strict descurajat. Un copil care “copiază” o temă liberă de la colegul lui, o va face în stil propriu, își va exersa capacitățile proprii de lucru și va adăuga desigur ceva personal. Interdicția copiatului sau a

temei colective ar bloca mai mult tendinta copilului de-a descoperi tainele sarcinii. Colaborarea este cultivată în locul concurenței.

(In cărțile ilustrate pe care copiii dintr-o clasă Step by Step le-au făcut, mulți au rugat pe colegii mai iscusiți sau pe părinți să-i ajute la ilustrații; majoritatea acestora au menționat însă autorul desenelor, neîncercând să ascunda. Un spirit de concurență și individualism cultivat, cu copierea prohibită ar fi făcut ca "fraudele" să nu fi fost recunoscute. Pentru o rezolvare bună a sarcinii copiii au recurs la soluția colaborării).

Datorită activității pe centre, colaborării și nevoii de comunicare, în clasa Step by Step **nu este și nici nu se cere o liniște "să se auda musca"**. Este un zumzăit ușor, un zgomot de activitate continuu.

Egalitatea cu adulții, critica acestora în limitele civilizate este încurajată. *(O învățătoare povesteste cum la sfârșitul orelor un copil constată că și-a rătăcit capacul de la stilou. Învățătoarea îi îndeamnă pe colegi să-l caute, ea însăși desfăcând penarul copilului în cauză. In acest moment copilul, supărat, o atenționează că îi caută în penarul propriu, fără a-i fi cerut voie; regulă morală discutată anterior. Învățătoarea e ușor derutată, dar se vede pusă în situația de a-i cere iertare copilului, înainte de-a justifica graba sau neatenția privind gestului ei.)*

S-ar putea să vedeți copii ca scriu sau lucreaza pe jos, ori în diferite poziții ciudate, care le sunt lor confortabile. Modul de lucru neortodox (scris, desenat) este admis, cu condiția de-a nu duce la vicii posturale.

S-ar putea să observați că exista **lucrări expuse cu greșeli, fără a fi corectate**. Ele au fost supuse discuției, întrebărilor celor din jur, dar nu corectate imediat de către învățător. Corecția trebuie să apară întâi în mintea copilului și el va ajunge să nu mai facă gresala, prin propriul efort de corectare.

Copiii cu diferențe foarte mari de performanță, colaborează în sarcini, fără ca diferențele de ritm și stil individual să perturbe achizițiile. **Nu există categorisiri și ierarhizări ale copiilor.**

Care sunt principiile alternativei Step by Step ?

1. Practici de educație care iau în considerare copilul ca întreg.

În locul unei relații inegale educator - copil, alternativa **Step by Step** consideră copilul ca pe o persoană demnă de respect, unică, și caută să-i asigure o continuitate individuală în dezvoltare, precum și practici de dezvoltare adecvate, specifice lui. Cooperarea și colaborarea au drept scop verificarea demersurilor și experiențelor individuale de descoperire a lumii și valorizarea lor.

Step by Step caută să se asigure că orice copil achiziționează și dezvoltă aptitudini fizice, cognitive, emoționale, etico-morale, artistice, teoretice, sociale și practice pentru a participa la o societate democratică, deschisă.

2. Procesul de învățământ este centrat pe copil, educația este individualizată

- Predarea este orientată în funcție de necesitățile copilului. Învățarea se produce prin descoperire individuală, acceptându-se și încurajându-se moduri personale de-a înainta în formarea deprinderilor și în cunoaștere (exemple: scrisul cu mâna stângă, moduri individuale de exprimare și cunoaștere, încurajarea experimentelor de descoperire, etc.)

- Învățarea se face în ritmul propriu al copilului. Comparând sistemul de lucru tradițional cu producția pe o bandă rulantă, fiecare copil este obligat să lucreze în viteza impusă de bandă. Ea poate corespunde vitezei de lucru a unora, dar poate fi prea rapidă pentru unii, ori prea lentă și plictisitoare pentru alții, mai iuți. În plus, fiecare din executanți va trebui să facă doar o acțiune limitată și standardizată, neputând inventa, învăța sau înțelege în stil propriu. Când e vorba de viteza de dezvoltare a copiilor este esențială respectarea stadiului individual al dezvoltării fiecărui copil al atenției de care e capabil fiecare copil pentru achiziția corectă, și înțelegerea completă a sarcinilor și a modalităților de rezolvare a lor. În alternativa **Step by Step** individualizarea este

facilitată și de organizarea clasei pe centre de activitate. Step by Step îl încurajează pe copil să învețe a învăța, și a înțelege. În caz contrar cei mai mulți copii vor renunța să înțeleagă o acțiune impusă, acceptând doar să o reproducă.

3. Învățarea este organizată pe Centre de activitate

Organizarea clasei **Step by Step** este un element esențial în individualizarea educației. Aici copiii învață în Centre de activitate. Acestea sunt zone delimitate ale clasei, dotate cu material didactic specific unei activități, în care un număr mic de copii se confruntă, individual sau în grup, cu sarcini adecvate nivelului lor de dezvoltare. O clasă conține obligatoriu: un Centru de citire, un Centru de scriere, un Centru de știință, un Centru de matematică, un Centru de artă și un Centru de construcții. Centre facultative pot fi imaginate de învățător.

Ce aduce această organizare ? În primul rând educatorul nu mai stă față în față cu copilul - poziție de confruntare, inegală, ci umăr la umăr - poziție de colaborare, egală, în care educatorul, sugerează, și întărește motivația pozitivă de descoperire a copilului, consolidându-i demersul mental propriu. În plus, în Centrele de activitate se realizează colaborarea și comunicarea cu colegii în realizarea unor sarcini comune, sămânța lucrului în proiecte colective de mai târziu.

Dacă procesele individualizate se desfășoară pe Centre de activitate împărtășirea și confruntarea nu lipsesc. Există în clase un spațiu de întâlnire, pentru comunicare în grup, fără spații sau bănci rigide, aranjare care facilitează coeziunea membrilor grupului. Aici e locul împărtășirii experiențelor, al planificării activităților la începutul zilei, al evaluării sarcinilor, al concluziilor și al stabilirii în comun a regulilor și responsabilităților. Există aici un “Scaun al Autorului” pe care fiecare copil devine personajul principal, locul de unde își prezintă ideile, rezultatele și se supune confruntării cu ceilalți, observațiilor și sugestiilor lor critice.

4. Participarea părinților la educația copilului

Școala tradițională desparte principal educația școlară de cea din familie. În mod tradițional părinții erau solicitați doar la susținerea materială și administrativă a clasei sau școlii. Școala își rezervă dictatul asupra metodelor

de educație teoretică, părinții fiind simpli supraveghetori ai îndeplinirii lecțiilor. Pe de altă parte educația morală și a comportamentelor este atribuita familiei. Se comunică doar rezultatele unor evaluări - adesea din perspectivă unilaterală.

Step by Step consideră părinții ca primii învățători ai copilului, parte din procesul de învățământ. Părinții sunt invitați să participe efectiv la clasă, la procesul de educație, bineînțeles sub auspiciile unei colaborări cu învățătorul. Prezența unui părinte în clasă este un fapt firesc, nici festiv, nici perturbator. Poziția “umăr la umăr” a educatorului cu copilul în centrele de activitate facilitează această participare. Lecțiile tematice unde un părinte poate aduce mai viu elemente din sfera lui de activitate îl pot transforma în personaj principal în educație. În comunicarea cu educatorul în clasă, se nuanțează specificul în dezvoltare al fiecărui copil, se găsesc modalități de cultivare a unor abilități în familie pentru a completa sau suplimenta procesul educativ. Aceasta comunicare duce la reducerea presiunilor conflictuale asupra copilului, dându-i o mai mare libertate în dezvoltare. Comunicarea copilului cu adulții devine mai ușoară, el se exprimă mai liber devenind astfel mai transparent pentru părinți.

În multe școli și grădinițe **Step by Step** există o sală a părinților, în care aceștia își împărtășesc experiențele de părinți. Comunicarea și legătura socială sporește integrarea familiei și a copilului în comunitate.

CEDP a încurajat formarea Asociațiilor pentru părinți Step by Step. Multe din acestea sunt înregistrate ca persoane juridice, altele sunt în acest demers. CEDP oferă asistență acestor asociații. Au fost organizate mai multe întâlniri cu reprezentanții părinților din grădinițele și școlile cu clase/grupe Step by Step din toată țara, pentru schimburi de experiențe între acești părinți.

CEDP a dezvoltat un centru de consiliere pentru părinți –“Calypso” - în București.

5. Formarea continuă și ajutorul tehnic pentru învățători, educatori și autorități educative (directori, inspectori școlari)

Principiile și teoria dezvoltării copilului au nevoie de un repertoriu de tehnici și de o mentalitate specifică pentru a stimula dezvoltarea individualizată și pentru a putea evalua demersurile de dezvoltare ale fiecărui copil. De aceea CEDP oferă periodic sesiuni de formare și perfecționare pentru cei implicați în acest proces: în primul rând educatoriilor, dar și directorilor, inspectorilor și părinților.

CEDP acordă asistență tehnică permanentă școlilor, învățătorilor și părinților din alternativa Step by Step.

DACĂ AȚI ALES STEP BY STEP PENTRU COPILUL DUMNEAVOASTRĂ:

- Luați cunoștință de regulile clasei și întăriți-le și în familie.
- Întăriți disciplina de dialog și de relație. O regulă se stabilește de către două sau mai multe persoane cu aceleași drepturi de manifestare, în consens. Nu puterea brută, nici majoritatea pur și simplu hotărâsc, decât atunci când nu putem comunica direct pentru a face un compromis, a ajunge la un consens. O regula odată stabilită, încălcarea ei duce la consecințe negative. Încurajați respectarea regulilor. Fiți transparenți. Dar nu uitați: respectați și Dv. regulile în raport cu copilul !
- Încurajați inițiativele pentru descoperire, chiar pe cele despre care știți că sunt nefructuoase, ori diferite de cele știute (nu opriți, nu corectați, nu criticați). Încurajați comportamentele pozitive și efortul, chiar dacă rezultatul nu e cel corect, așteptat; îndrumați copilul fără a impune; explicați interdicția și aplicați-o doar în caz de pericol evident.

- Găsiți situații motivatoare în care copilul să poată să-și îmbunătățească abilitățile acolo unde este mai slab; Constrângerea, impunerea îl fac să se simtă inferior. Nu uitați, copilul dv. este în atmosfera unei clase în care ceilalți nu sunt criticați; astfel se va simți persecutat, inferior celorlalți.
- Încurajați acasă cele învățate la școală. De ex: încurajați-l să numere produsele cumpărate, să calculeze cheltuielile și restul, să scrie liste de activități de week-end, comentați împreună cele văzute – evenimente, spectacole, filme, programe TV, etc.
- În final, dar poate cel mai important: colaborați cu învățătorii pentru a vă cunoaște copilul și pentru a nu produce confuzii în sufletul și mintea copilului dv. Încercați să-i cunoașteți și pe ceilalți părinți; poate au soluții pentru o mai bună conlucrare cu copilul.

O invitație la responsabilitate

Cu toate că stilul de lucru într-o clasă Step by Step pare mai tolerant, având în centru motivarea copilului pentru descoperire, cultivarea responsabilității personale și a capacității de-a decide în cunoștință de cauză între mai multe alternative ocupă un loc central în educație. Alternativa Step by Step nu e mai bună sau mai rea decât o altă metodologie de învățare, fie ea tradițională sau o altă alternativă. O prezentare, o vizită într-o clasă, vă vor ajuta să decideți. A cerceta și a alege singur este însăși un principiu cultivat de metodologia alternativă Step by Step. Vă cerem și D-voastră, părinților același lucru.

Încercăm să vă împărtășim un gând. Nu aspirăm să devenim unica, singura alternativă. În spiritul deschiderii sociale, încercăm să fim doar o alternativă pentru copilul Dumneavoastră.